

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Dömötör László

Két fontos ipartelepítési célkitűzés valósul meg az ötéves terv folyamán

*Csökken Budapest, növekszik az Alföld részaránya
A vidéki iparosítás összpontosítása — A műszaki értelmiség
igényeit kielégítő vidéki életkörülmények megteremtése*

Stefáni Árpád, 1964. júl. 31.

Osztályozás

Tárgy

384

Hely

Idő

"1964"

Személy

Helyszám

Az MSZMP VII. kongresszusa, a Politikai Bizottság, majd a Gazdasági Bizottság is meghatározta a második ötéves terv ipartelepítési irányelveit. Fontos volt ez abból a szempontból, hogy a második ötéves terv végérvényesen döntson a magyar ipar területi elhelyezkedésének korábbi megoldatlan problémájában. Ötéves tervünkben az ipar területi elhelyezkedésének alapvető kérdése az egyes országrészek ipari fejlettsége közötti aránytalanság felszámolása, a főváros ipari túlsúlyának és a vidék ipari elmaradottságának megszüntetése. A múlt — a kapitalista ipari fejlődés káros öröksége — és az elmúlt évek fejlődési arányáról a HH-t az alábbiakban tájékoztatták:

Magyarország gyáripara a második világháború előtt területileg aránytalanul települt: 1938-ban a gyáriparban foglalkoztatottak 62,3 százaléka Budapesten, 37,7 százaléka vidéken dolgozott. Így

Budapesten az ipar igen egészségtelen koncentrációja alapozódott meg.

A felszabadulás után megkezdődött az egészséges fejlődés: 1949-ben az iparban foglalkoztatottak 53 százaléka dol-

gozott a fővárosban és 47 százaléka vidéken. Ez az arány 1960-ig tovább javult: 46,8, illetve 53,2 százalékra. A fejlődést jellemzi a következő arány is: 1949-hez viszonyítva, 1960-ra az iparban az Alföld részaránya 8 százalékról 11,6 százalékra emelkedett.

A második ötéves tervben tovább kell növelni a vidéken levő ipar részarányát. Elsősorban vegyipari, gépipari, könnyűipari és élelmiszeripari üzemek létesítésével az átlag-

osznál nagyobb mértékben kell növelni a tervidőszak alatt az iparilag elmaradottabb vidékek, elsősorban az Alföldön foglalkoztatott munkások számát. Helyes iparfejlesztési politikával tovább kell csökkenteni Budapest részarányát az ország iparán belül. A fővárosi üzemek bővítését, korszerűsítését úgy kell megvalósítani, hogy a termelés növelése nagyrészt a termelékenység növeléséből származzon.

Az ötéves tervben

a vidék iparosítását összpontosítani kell egyrészt néhány nagy lélekszámú város fejlesztésére — ilyenek Szeged, Debrecen, Miskolc, Győr és Pécs —, másrészt több, de korlátozott számú, kisebb-nagyobb olyan településre, amelyek az iparosításhoz megfelelő előfeltételekkel rendelkeznek.

Ezek a települések a második ötéves terv időszakában a következők:

Alföld: Nyíregyháza, Szolnok, Kecskemét, Csongrád, Szentes, Békéscsaba, Baja. **Észak-Magyarország:** Sátoraljaújhely, Kazincbarcika (Berente), Sajóabony és Tiszapalkonya. **Észak-Dunántúl:** Várpalota, Peremarton, Papkeszi, Balatonfüzfő, Tatabánya, Oroszlány, Székesfehérvár, Sztálinváros, Szőny, Esztergom és Szombathely. **Dél-Dunántúl:** Kaposvár, Szekszárd, Zalaegerszeg és Nagykanizsa.

A második ötéves tervben az iparban foglalkoztatottak száma alapján Budapest és vidék viszonyában további néhány százalékos javulással számolnak a szakemberek. Második ötéves tervünkben a még nem végleges számítások szerint

a beruházásoknak csupán nem egészen egy ötöde jut a fővárosra, az újonnan belépő ipari dolgozóknak pedig alig egy negyede áll Budapesten munkába. Ezeknek a számoknak kedvező hatása érződik majd Budapesten a lakáshelyzet alakulásában,

továbbá a jobb víz-, gáz- és áramszolgáltatási helyzet terén is. Csökken ennek kapcsán Budapest és a vidék között a korábbi években nagymértékben kiszélesedett szállítási kapcsolat is, ami főként a fővárosba irányuló fűtő-, nyersanyag- és élelmiszerszállítás növekedésében nyilvánult meg.

Budapest része az ország ipari foglalkoztatottságában

az 1960. évi 46,8 százalékról 43,9 százalékra csökken.

További fejlődés: a szocialista ipar beruházásaiból az Alföld 13, létszámnövekedéséből pedig körülbelül 26 százalékkal részesedik. Így valósul meg a két legfontosabb ipartelepítési célkitűzés: Budapesten az ipar aránya az ország iparán belül tovább csökken, az Alföld pedig növekszik.

A vidék iparfejlesztésére vonatkozó határozatok végrehajtása jelentős erőfeszítéseket kíván. A műszaki értelmiség egy része azonban még tartózkodó és nem szívesen vállal vidéken munkát. Pedig a vidéki városokban is megvannak és egyre inkább meglesznek a műszaki értelmiség igényeit is kielégítő életkörülmények. A fejlesztendő vidéki városokban alakuló műszaki klubok, természettudományi és technikai előadások, továbbképző tanfolyamok is otthonossá teszik a műszaki értelmiség számára ezeket a ma még előttük kissé idegen városokat.

A második ötéves terv megindult ipartelepítési politikája igyekszik megszüntetni az egyes országrészek ipari fejlettsége közötti aránytalanságot és végérvényesen megadja az alapot a magyar ipar területi elhelyezkedésének helyes formájára.

Dömötör László